

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู เจตคติต่อวิชาที่สอน ขวัญและกำลังใจของครู และสุขภาพจิตของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี 2) ศึกษาระดับประสิทธิภาพการสอนตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของครู ความรู้ความสามารถในการสอน ความสามารถในการใช้สื่อการสอน การเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และการวัดและการประเมินผลของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน 4 ด้าน กับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี 4) ศึกษาตัวพยากรณ์และสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาสามัญระดับมัธยมศึกษา จาก 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ อันได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำนวน 322 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยพัฒนาจากเครื่องมือการวิจัยของเกษม บุตรดี (2548 : 170-178) เฉวียง ทองธรรมชาติ (2541 : 371-375) ทวีศักดิ์ สุทธิปัญญาปกรณ์ (2549 : 98-101) พิภูล ติดย้อไพ (2548 : 105-125) และสมดี เพ็ชรการค้า (2541 : ม.ป.น.) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและปลายเปิดจำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน 4 ด้าน จำนวน 39 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู 5 ด้าน จำนวน 76 ข้อ แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการประมวลผลข้อมูลทางสถิติ แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นแรก วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียนที่สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนสังกัด และประเภทการได้รับเงินอุดหนุนของโรงเรียน โดยหาความถี่ ร้อยละ ขั้นที่สอง

วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนทั้ง 4 ด้าน ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้แก่ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เจตคติต่อวิชาที่สอน ขวัญและกำลังใจ และสุขภาพจิตของครู ด้วยการคำนวณค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นที่สาม วิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการสอนตามองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ได้แก่ ด้านคุณสมบัติของครู ความรู้ความสามารถในการสอน ความสามารถในการใช้สื่อการสอน การเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และการวัดและการประเมินผล ด้วยการคำนวณค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นที่สี่ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน 4 ด้าน กับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ขั้นสุดท้าย วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) เพื่อหาตัวพยากรณ์ และสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียนที่สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนสังกัด และประเภทการได้รับเงินอุดหนุนของโรงเรียน พบว่า ครูสามัญโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีสวนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 228 คิดเป็นร้อยละ 70.8 มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 63.4 ทำการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 ทำการสอนในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 และทำการสอนในโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุน 100% จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 76.1

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.65$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเจตคติต่อวิชาที่สอน ($\bar{X} = 4.16$) และขวัญและกำลังใจของครู ($\bar{X} = 3.58$) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.36$) และสุขภาพจิตของครู ($\bar{X} = 3.48$) อยู่ในระดับปานกลาง

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่า โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.85$) และรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของครู ($\bar{X} = 4.03$) ความรู้ความสามารถในการสอน ($\bar{X} = 3.87$) ความสามารถในการใช้สื่อการสอน ($\bar{X} = 3.64$) การเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 3.90$) และการวัดและการประเมินผล ($\bar{X} = 3.80$) อยู่ในระดับมาก

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน 4 ด้าน กับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนโดยภาพรวม (FAC1) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (TEF) ในระดับปานกลาง ($r = .591$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครูในระดับต่ำมาก ได้แก่ สุขภาพจิตของครู (MEN, $r = .254$) ต่ำ ได้แก่ ขวัญและกำลังใจของครู (SPI, $r = .349$) และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู (MOT, $r = .415$) และปานกลาง ได้แก่ เจตคติต่อวิชาที่สอน (ATT, $r = .686$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) เพื่อค้นหาปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการทำนายประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่า ปัจจัยที่สามารถรวมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาที่สอน (ATT) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู (MOT) และสุขภาพจิตของครู (MEN) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .722 และค่าประสิทธิภาพของการพยากรณ์ได้ร้อยละ 52.2 ($R^2 = .522$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนปัจจัยที่ไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ได้แก่ ด้านขวัญและกำลังใจของครู (SPI)

ตัวพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) ดีที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาที่สอน (ATT) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู (MOT) และสุขภาพจิตของครู (MEN) ตามลำดับ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มีค่าคงที่ (a) เท่ากับ 1.066

สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{y} = 1.066 + .508 (\text{เจตคติต่อวิชาที่สอน}) + .122 (\text{แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู}) + .07365 (\text{สุขภาพจิตของครู})$$

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

5.2.1 เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู เจตคติต่อวิชาที่สอน ขวัญและกำลังใจของครู และสุขภาพจิตของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน 4 ด้าน ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูสามารถได้เข้าใจและตระถึงความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนเหล่านี้ว่ามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอน ประสิทธิภาพการสอนจะดีหรือไม่เพียงใดนั้น ส่วนหนึ่งต้องอาศัยปัจจัยเหล่านี้ และในฐานะที่ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเหล่านี้โดยตรง จึงจำเป็นที่จะต้องทำให้ปัจจัยในด้านดังกล่าวเป็นที่พอใจของครูผู้สอนให้มากที่สุด ดังกล่าวนี้อาจทำให้ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอธิบายได้ดังนี้

5.2.1.1 ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุวรรณ ตั้งจิตพิทักษ์ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตราเขต 1 พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตราเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายด้านอยู่ในระดับมากและปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความต้องการสัมพันธ์ ด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้า และความต้องการดำรงชีวิต

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยังเข้าใจและให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจไม่มากเท่าที่ควร กอปรกับงบประมาณที่โรงเรียนได้รับยังไม่เพียงพอสำหรับนำมาสร้างแรงจูงใจด้วยผลตอบแทนที่เป็นเงินให้แก่ครูจนเป็นที่น่าพอใจได้ ทั้งนี้เพราะเงินเป็นปัจจัยเศรษฐกิจพื้นฐานที่สามารถนำไปแลกเปลี่ยนเป็นสิ่งของต่างๆ ตามที่ต้องการได้ รวมไปถึงการให้สวัสดิการต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับครู ซึ่งนับว่า

เป็นแรงจูงใจทางตรง (พรนพ พุกกะพันธุ์, 2544 : 238-271) โดยเฉพาะสวัสดิการและเงินเดือนของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีขนาดเล็กหลายแห่ง ซึ่งได้รับเงินเดือนหรือสวัสดิการไม่เท่ากับครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ นอกจากนี้ก็ยังมีแรงจูงใจด้วยผลตอบแทนที่ไม่ใช่เงิน (พรนพ พุกกะพันธุ์, 2544 : 238-271) ซึ่งเป็นแรงจูงใจทางอ้อม การตอบแทนในลักษณะนี้เป็นการตอบสนองความต้องการแก่บุคคลในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งได้แก่ การยกย่อง ชมเชย การเลื่อนตำแหน่ง การให้โอกาสในการพัฒนาศักยภาพ อาจเป็นไปได้ว่าผู้บริหารบางโรงเรียนนั้น ไม่ค่อยจะเห็นหรือชื่นชมกับความดีความชอบของครูในโรงเรียน ไม่ค่อยให้โอกาสในการเลื่อนตำแหน่ง และไม่ค่อยให้การสนับสนุนครูในด้านการจัดการเรียนการสอนมากเท่าที่ควร ดังกล่าวนี้อาจทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารควรจะใช้สองกลยุทธ์นี้ควบคู่กันไปสำหรับการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้แก่ครูเพราะทั้งสองกลยุทธ์นี้ต่างเป็นความต้องการในอันดับต้นๆ ที่ทุกคนจะต้องมี หากผู้บริหารเข้าใจถึงความความต้องการเหล่านี้ ผู้บริหารก็จะสามารถสร้างแรงจูงใจได้อย่างถูกต้อง ตรงกับความต้องการของครู อันจะส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่สูงมากยิ่งขึ้นจนอยู่ในระดับสูงสุด

5.2.1.2 ด้านเจตคติต่อวิชาที่สอน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรศพร ทองโรจน์ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ระดับสูง กลาง และต่ำ ให้ความเห็นว่า ครูคณิตศาสตร์มีการปฏิบัติเกี่ยวกับองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งหนึ่งในองค์ประกอบเหล่านั้น ได้แก่ ด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิกุล โสนะ โชติ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนต่างกัน ต่อการปฏิบัติตามองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 พบว่า นักเรียนโดยรวม นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มกลาง เห็นว่า ครูคณิตศาสตร์มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูสามัญโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความตระหนักและเข้าใจถึงความสำคัญของการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่ตนเองสอนในระดับหนึ่ง เพราะการมีเจตคติต่อวิชาที่สอนนั้นจะแสดงออกมาในรูปแบบของความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม (องค์ประกอบของเจตคติ, 2549 : ระบบออนไลน์) ครูที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่ตนเองสอนก็จะมีความคิดว่า วิชานั้นเป็นวิชาที่ดีและมีประโยชน์ทั้งในแง่ของวิชาการและการนำไปประยุกต์ใช้ใน

ชีวิตประจำวัน อันจะส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อวิชานั้นๆ ตามไปด้วย นอกจากนี้ยังแสดงพฤติกรรมออกมาในแนวการยอมรับและสนับสนุน ดังจะเห็นได้ว่า ครูที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่สอนนั้นจะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชานั้นๆ ออกมาในแง่บวก จะกระตือรือร้นในการสอนวิชานั้นๆ พร้อมกับสนับสนุนนักเรียนในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับวิชานั้นๆ อย่างเต็มที่ อันจะส่งผลให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีตามไปด้วย แต่สำหรับครูที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาที่ตนเองสอน ก็จะมีความคิดความรู้สึก และพฤติกรรมที่ตรงกันข้ามกับครูที่มีเจตคติต่อวิชาที่สอนอย่างสิ้นเชิง ดังกล่าวนี้อาจส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียนและมีอคติต่อวิชานั้นๆ ตามไปด้วย เพราะเหตุผลเช่นนี้ จึงทำให้เจตคติต่อวิชาที่สอนของครูอยู่ในระดับมาก สำหรับผู้บริหารและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการนั้นก็สามารที่จะมีส่วนช่วยในการสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาที่สอนแก่ครูได้ ด้วยการมอบหมายวิชาให้ตรงกับสาขาที่ครูเรียนจบมาหรือวิชาที่ครูมีความถนัดมากที่สุดให้สอน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชานั้นๆ ให้แก่ครูตั้งแต่แรกเริ่ม อันจะส่งผลให้ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่สอนอยู่ในระดับที่มากที่สุด

5.2.1.3 ด้านขวัญและกำลังใจของครู อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยสิทธิ์ สุวสุวรรณ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับขวัญในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี พบว่า ขวัญในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านมีขวัญดีอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจำเริญ ต้นสุวรรณ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสระแก้ว พบว่า ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสระแก้ว โดยรวมอยู่ในระดับสูง เรียงลำดับดังนี้ คือ ด้านความรู้สึกรับผิดชอบ ด้านความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ด้านความรู้สึกประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของคงศักดิ์ พงษ์มณี (2541 : ระบบออนไลน์) ศึกษาขวัญและกำลังใจของผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย พบว่า ในภาพรวมผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่มีขวัญและกำลังใจอยู่ในระดับสูง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้ความสำคัญและเอาใจใส่ในการสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีให้กับครูผู้อยู่ภายใต้บังคับบัญชา ทั้งนี้เพราะผู้บริหารเข้าใจดีว่าขวัญและกำลังใจของครูเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากสำหรับครู โดยเฉพาะครูที่ต้องทำการสอนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ภายใต้อาณัติเช่นนี้หากครูมีขวัญและกำลังใจที่ดีแล้ว ครูก็จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ เต็มกำลังความสามารถ และไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ

สำหรับครูที่มีขวัญและกำลังใจดีนั้น จะมีความรู้สึกว่าคุณครูเป็นผู้ที่มีความเป็นธรรมชาติ เป็นที่พึ่ง เป็นบุคคลที่น่าให้ความไว้วางใจ และเป็นบุคคลที่น่านับถือ ดังกล่าวนี้นี้จึงทำให้ขวัญและกำลังใจของครูอยู่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยในการสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีในการทำงานให้แก่ครูที่ผู้บริหารสามารถนำไปพิจารณาและปฏิบัติได้ นั่นก็คือ ปัจจัยที่ทัศนีย์ สิงห์เจริญ (2551 : ระบบออนไลน์) กล่าวไว้ ได้แก่ ลักษณะท่าทาง บทบาท และความสัมพันธ์ที่ดีของผู้บริหารที่มีต่อครู ความพึงพอใจในหน้าที่การงานของครู ความพอใจต่ออุดมการณ์และนโยบายการดำเนินงานของโรงเรียน ระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย มีเครื่องมือในการปฏิบัติงานอย่างพอเพียง ครูจะต้องมีสุขภาพที่ดี และสุดท้ายครูควรได้รับแรงจูงใจโดยการเลื่อนตำแหน่ง หรือการได้รับสวัสดิการที่เป็นที่น่าพอใจ นอกจากนี้ก็ยังมีงานวิจัยที่กล่าวถึงการสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีให้เกิดขึ้นกับครู ดังงานวิจัยของวิไลพร ผดุงอรรด (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่สร้างขวัญและกำลังใจของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่สร้างขวัญและกำลังใจของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีความต้องการทางด้านสวัสดิการสูง เช่น ค่าล่วงเวลา เบี้ยเลี้ยง หรือการจัดกองทุนต่างๆ ที่ควรสนับสนุนและเพิ่มเติม เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงานต่อไป ในด้านการบริหารงานควรเปิดโอกาสให้มีการเลือกสรรบุคคลให้ตรงกับภารกิจของงาน ย่อมทำให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ และการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งตามความสามารถโดยยึดหลักคุณธรรมให้มากขึ้น ส่วนการพิจารณาความดีความชอบและความมั่นคงในการทำงาน ควรเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาความก้าวหน้าให้เท่าเทียมกับครูปกติ ซึ่งมีการจัดระบบของหน่วยงานให้สอดคล้องกับแนวทางที่เสนอแนะ เพื่อให้งานที่ปฏิบัติอยู่ประสบผลสำเร็จ และวิจิต เข็มมเวหา (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาขวัญและกำลังใจของครูและคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า พฤติกรรมของผู้บริหาร โรงเรียนที่เอื้อต่อขวัญและกำลังใจของครู 5 อันดับแรก ได้แก่ การมอบหมายงานได้อย่างเหมาะสมกับความรู้และความสามารถของครู จัดให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ครูทุกคนในโรงเรียนแสดงความรู้ความสามารถอย่างอิสระ ให้ครูมีโอกาสเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ และพิจารณาความดีความชอบประจำปีของครูในโรงเรียนให้เป็นไปด้วยความยุติธรรมต่อครูทุกคน ดังนั้นจึงจำเป็นสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะต้องศึกษาปัจจัยและพฤติกรรมเหล่านี้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีให้แก่ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้อยู่ในระดับที่มากที่สุด

5.2.1.4 ด้านสุขภาพจิตของครู อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวพัชร หนูประดิษฐ์ (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาสุขภาพจิตของอาจารย์ประจำสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า อาจารย์ประจำสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานครมีสุขภาพจิตระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชนี ขรรค์วิไลกุล (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาสุขภาพจิตของครูโรงเรียนประถมศึกษาที่สอนอยู่บนเกาะในเขตการศึกษา 4 พบว่า สุขภาพจิตของครูโรงเรียนประถมศึกษาที่สอนอยู่บนเกาะในเขตการศึกษา 4 อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานปกติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกพร สิริกมล (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาสุขภาพจิตของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีสภาวะสุขภาพจิตปกติ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีความรู้ ความเข้าใจ และมีสติในการรับมือกับปัญหาสุขภาพจิต จึงทำให้มีสุขภาพจิตที่ดีในระดับหนึ่ง โดยที่ครูเข้าใจดีว่าสุขภาพจิตนั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เพราะจะส่งผลต่อตัวครูในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการทำงาน ด้านชีวิตครอบครัว เพื่อนร่วมงาน หรือสุขภาพร่างกาย ครูที่มีสุขภาพจิตดี จะสามารถจัดระเบียบชีวิตของตนได้เหมาะสม ทั้งกับตนเองและสังคมทั่วไป ทำให้เกิดความพอใจในชีวิต สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ เป็นคนรู้จักยอมรับความจริงของชีวิต รู้จักควบคุมอารมณ์ตัวเอง ปรับตัวให้เข้ากับสังคม และสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี จึงมีโอกาสประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ ของชีวิตเป็นอย่างมาก (การทำจิตใจให้เป็นสุข, 2550 : ระบบออนไลน์) และเป็นที่ทราบกันดีว่าอาชีพครูนั้นเป็นอาชีพหนึ่งที่จะต้องประสบปัญหาต่างๆ มากมายในแต่ละวัน โดยเฉพาะครูที่ทำการสอนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะนอกจากที่ครูเหล่านี้จะต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อนร่วมงาน ภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ปัญหาทางด้านการเรียนการสอน หรือแม้กระทั่งปัญหาส่วนตัวแล้ว ครูเหล่านี้ก็จะต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในพื้นที่อีกด้วย ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อสุขภาพจิตของครูทั้งสิ้น หากครูมีสุขภาพจิตที่ดีแล้ว ก็จะมีสติสามารถที่จะจัดการกับปัญหาเหล่านี้ได้อย่างถูกต้องและลงตัว และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ไม่ว่าจะสถานการณ์รอบข้างจะเป็นอย่างไรก็ตาม ดังกล่าวนี้เป็นสาเหตุทำให้ครูมีปัญหาด้านสุขภาพจิตในระดับปานกลางหรือระดับปกตินั่นเอง สำหรับผู้บริหารโรงเรียนสามารถมีส่วนร่วมในการสร้างสุขภาพจิตที่ดีให้แก่ครูได้ โดยการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ในโรงเรียนให้ดูสวยงามและเป็นระเบียบเป็นที่น่าชื่นใจแก่ผู้พบเห็น นอกจากนี้ควรแสดงให้เห็นถึงความมั่นคงหรือการสนับสนุนครูให้มีความก้าวหน้าด้านอาชีพในอนาคต ทั้งนี้เพื่อให้ครูลดความวิตกกังวล

เกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพของตน อีกทั้งผู้บริหารและเพื่อนครูควรเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้แก่ครู เกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานหรือปัญหาส่วนตัว ทั้งนี้เพื่อให้ครูนั้นเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตที่ดี สามารถรับมือกับปัญหาต่างๆ ได้อย่างดีและชาญฉลาดที่สุด

5.2.2 เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการสอนตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของครู ความรู้ความสามารถในการสอน ความสามารถในการใช้สื่อการสอน การเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และการวัดและการประเมินผลของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเฉวียงทองธรรมชาติ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ โรงเรียน และครูผู้สอน มีความเห็นสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบประสิทธิผลการสอนในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันทั้งภาครัฐและเอกชนได้หันมาให้ความสำคัญกับประสิทธิผลการสอนของครูและประสิทธิผลของนักเรียนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากประสิทธิผลการสอนของครูนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิผลหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เห็นได้จากการที่ภาครัฐได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูนั้นต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และครูที่ไม่ได้จบมาทางด้านศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์โดยตรงนั้นจะต้องศึกษาทางด้านวิชาชีพครูเพิ่มเติม เพื่อจะได้มีความรู้ทางศาสตร์การสอน รวมไปถึงจรรยาบรรณของการเป็นครู เพื่อที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ภาครัฐยังจัดให้มีการฝึกอบรมครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูนั้นมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา สามารถที่จะปรับปรุงการสอนของตนให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังกล่าวนี้อาจทำให้ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีการพัฒนาการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นจนอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอธิบายได้ดังนี้

5.2.2.1 ด้านคุณลักษณะของครู อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเฉวียงทองธรรมชาติ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา พบว่า บุคลิกลักษณะของครูเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียน

ครูวิชาการ โรงเรียน และครูผู้สอน มีความเห็นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิบูล โสณะ โชติ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันต่อการปฏิบัติตามองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 พบว่า นักเรียนโดยรวม นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสูงและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มกลาง เห็นว่า ครูคณิตศาสตร์มีการปฏิบัติตาม องค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนด้านบุคลิกภาพของครูคณิตศาสตร์อยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุรงค์ ศรีทอง (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาคุณลักษณะของครูช่าง อุตสาหกรรมที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของนักศึกษาสถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูช่าง อุตสาหกรรมที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูสามัญโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามมองเห็นถึงความสำคัญของคุณลักษณะของครู เพราะเป็นสิ่งที่จะต้องบอกถึงตัวตนที่แท้จริงของ ครู ซึ่งแสดงออกมาในรูปของคำพูดและการกระทำ การจะเป็นครูที่ดีได้นั้นจะต้องมีคุณลักษณะ เหล่านี้ และคุณลักษณะเหล่านี้จะกลายเป็นแม่แบบของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความเคารพ และศรัทธาในตัวครูอย่างจริงใจ สำหรับครูมุสลิมนั้น ไม่ว่าจะทำการสอนในวิชาใดก็ตามเขาจำเป็นต้องมีคุณลักษณะของครูเหมือนกับคุณลักษณะของครูแห่งมนุษยชาติ นั่นก็คือ ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสชมท่านถึงการมีคุณลักษณะหรือจริยธรรมของท่านในอัลกุรอาน สุเราะฮ์อัลกออิม อายะฮ์ที่ 4 ว่า

﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾﴾ (القلم : 4)

ความว่า “และแท้จริงเจ้านั้นอยู่บนคุณธรรมอันยิ่งใหญ่” (อัลกออิม : 4)

และพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ

اللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾﴾ (الأحزاب : 21)

ความว่า “โดยแน่นอนในเราะฮ์สุลของอัลลอฮ์มีแบบฉบับอันดีงามสำหรับพวกเจ้า แล้ว สำหรับผู้ที่หวัง (จะพบ) อัลลอฮ์และวันปรโลกและรำลึกถึงอัลลอฮ์อย่างมาก” (อัลอะฮزاب : 21)

และเนื่องจากครูสามัญโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่นั้นเป็นมุสลิม จึงทำให้ครูเหล่านี้ตระหนักถึงการมีคุณลักษณะของครูในกรอบของอิสลามซึ่งมีแม่แบบมาจาก ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ซึ่งไม่ขัดแย้งกับคุณลักษณะของครูโดยทั่วไปแต่อย่างใด และเป็นการปฏิบัติที่ได้รับผลบุญในทัศนะของอิสลามอีกด้วย ดังกล่าวนี้อาจกลายเป็นแรงจูงใจให้ครูมุสลิมพยายามที่จะปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้วางไว้ให้ได้มากที่สุด ดังนั้นจึงส่งผลให้คุณลักษณะของครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามครูก็ต้องเอาใจใส่ในเรื่องนี้ และจะต้องคอยตรวจสอบ ปรับปรุงคุณลักษณะของตนให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอทั้งทางกาย วาจา และใจ เพื่อให้ครูนั้นเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ในระดับที่สูงมากที่สุด

5.2.2.2 ด้านความรู้ความสามารถในการสอน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเฉวียง ทองธรรมชาติ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดยะลา พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ โรงเรียน และครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนักสุวรรณ คลับ ไชยสง (2546 : 79) ศึกษาประสิทธิภาพการสอนของข้าราชการครู ตามการประเมินของนักเรียนโรงเรียน บางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประสิทธิภาพการสอนด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูสามัญโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตระหนักถึงความสำคัญของการมีความรู้ความสามารถในการสอน จึงพยายามที่จะพัฒนาตนเองในด้านนี้อยู่เสมอเพราะความรู้ความสามารถในการสอนนั้นเป็นสิ่งที่แยกขาดกันไม่ได้กับอาชีพครู ครูจะต้องเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ โดยเฉพาะหลักสูตรและเนื้อหาของวิชาที่ตนเองสอน ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเพราะหากครูขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหาของวิชาที่สอนแล้วก็จะเป็นการยากลำบากในการที่จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหานั้นด้วย นอกจากนี้ครูจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการ เพื่อที่จะได้รู้ลักษณะธรรมชาติของนักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และอารมณ์ และมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษา เพื่อที่จะได้เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน (ชาญชัย อินทรประวัตติ, 2550 : ระบุออนไลน์) และท้ายสุดครูจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับทักษะ เทคนิค วิธีการสอนต่างๆ เพื่อให้นักเรียนนั้นเกิดความสนใจ ตั้งใจ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน จนในที่สุดสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนได้ง่ายยิ่งขึ้น ดังกล่าวนี้อาจทำให้ความรู้ความสามารถในการสอนของครูอยู่ในระดับมาก

5.2.2.3 ด้านความสามารถในการใช้สื่อการสอน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภัสวรรณ ตลับไธสง (2546 : 79) ศึกษาประสิทธิภาพการสอนของข้าราชการครู ตามการประเมินของนักเรียน โรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประสิทธิภาพการสอนด้านสื่อการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิระพร จำปาอ่อน (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้สื่อการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2 พบว่า การใช้สื่อการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายชั้นตอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูสามัญโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความรู้และความเข้าใจในการใช้สื่อการสอน ได้ดีและเป็นที่น่าสนใจในระดับหนึ่ง เนื่องจากสื่อการสอนนั้นเป็นสื่อกลางที่ทำให้ครูผู้สอนสามารถที่จะถ่ายทอดสิ่งที่ต้องการไปยังนักเรียนได้ง่ายขึ้น ดังที่อากรณ ใจเที่ยง (2546 : 187) กล่าวว่า สื่อการสอนเปรียบได้กับมือที่สามของครู สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องทุ่นแรง ช่วยเสริมให้การสอนน่าสนใจ ช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้นและสามารถจดจำได้นาน และจำเนียร ศิลพานิช (ม.ป.ป. : 254) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อไว้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ เช่น ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงและเรียนได้คิดว่า ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายสิ่งต่างๆ ดีขึ้น 2) ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ เช่น ใ้ให้ผู้เรียนเกิดความพอใจและกระตุ้นให้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง 3) ด้านเศรษฐกิจการศึกษา เช่น ช่วยประหยัดเวลาในการสอนของครู ช่วยขจัดปัญหาในเรื่องสถานที่ เวลา และระยะทาง ดังนั้นผู้ที่เป็นครูจะต้องรู้จักนำสื่อการสอนมาใช้ประกอบในการสอน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตัวครูและนักเรียนให้มากที่สุด ดังกล่าวนี้อาจทำให้ความสามารถในการใช้สื่อการสอนของครูอยู่ในระดับมาก

5.2.2.4 ด้านการเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมใจ สุขไมตรี (2548 : 74) ศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ตามการประเมินของนักเรียน โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ตามการประเมินของนักเรียน โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนหรือผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น เป็นรูปแบบที่มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการเรียนการสอนในปัจจุบัน โดยเป็นรูปแบบที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง รวมไปถึงการยอมรับในความสามารถของ

นักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ยังถูกกำหนดให้เป็นหนึ่งในหลายมาตราของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 ข : 13) ในหมวดที่ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารและครูนั้นจะต้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลที่เป็นจริงให้ได้ โดยกำหนดในมาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ก็ยังมีหลักในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 ก : 1) ได้แนะนำไว้ คือ จะต้องเน้นกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ รู้จักการพึ่งพาอาศัยกัน รู้จักการประเมินตนเองและยอมรับการประเมินจากผู้อื่น เน้นการปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน เพื่อฝึกให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงของผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม และประเมินผลตามสภาพจริงโดยเน้นความสำเร็จของผู้เรียน จะต้องให้ผู้เรียนทำโครงการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และครูจะต้องจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รู้ คิด เป็น ทำเป็น กล่าวแสดงออก มีเหตุผล ฯลฯ โดยอยู่บนพื้นฐานที่ว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ อีกทั้งครูต้องยอมรับในความสามารถของนักเรียนพร้อมทั้งเป็นกำลังใจเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีนิสัยชอบปฏิบัติและสร้างสรรค์ผลงานของตนเองอย่างมีความสุข และเนื่องจากการเรียนการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นสำคัญเป็นรูปแบบที่มีประโยชน์และสำคัญอย่างนี้เอง จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต้องทำความเข้าใจและเอาใจใส่เกี่ยวกับเรื่องนี้ พร้อมทั้งกำชับสนับสนุน และส่งเสริมให้ครูนำรูปแบบการเรียนประเภทนี้มาใช้กับนักเรียนของตน โดยครูนั้นจะต้องทำความเข้าใจและศึกษารูปแบบและหลักในการจัดการเรียนการสอนประเภทนี้จากสื่อต่างๆ และจากการอบรมที่มีการจัดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การสอนของครูเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพและการเรียนของนักเรียนเป็นการเรียนรู้ที่มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในที่สุด ดังกล่าวนี้อาจทำให้การเน้นนักเรียนเป็นสำคัญของครูอยู่ในระดับมาก

5.2.2.5 ด้านการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภัสวรรณ ตลับไธสง (2546 : 79) ศึกษาประสิทธิภาพการสอนของข้าราชการครูตามการประเมินของนักเรียนโรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประสิทธิภาพการสอนด้านการวัดผลและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเฉวียงทองธรรมชาติ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา พบว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน และครูผู้สอน มีความเห็นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมใจ สุขไมตรี

(2548 : 74) ศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ตามการประเมินของนักเรียน โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาฯ จังหวัดชลบุรี พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ตามการประเมินของนักเรียน โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาฯ จังหวัดชลบุรี ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การวัดและการประเมินผลนั้นเป็นหนึ่งในเจ็ดของการบริหารงานวิชาการที่ผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่และรับผิดชอบ อันได้แก่ งานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดและการประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศภายใน และงานการประชุมอบรมทางวิชาการ (สมศักดิ์ คำนเดชะ, 2544 : 23) อีกทั้งยังเป็นมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 ข : 3) โดยเฉพาะการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ผู้บริหารหรือครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการต้องมีบทบาทในการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานทางการเรียนของนักเรียนและการสอนของครูอยู่เสมอ เป็นเหตุทำให้ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการปฏิบัติงานสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการวัดและการประเมินผลทางการเรียนของนักเรียน โดยที่ครูนั้นจะต้องเอาใจใส่ในการศึกษารูปแบบ เทคนิคหรือวิธีการวัดและประเมินผลจากการเข้ารับการอบรมหรือทางสื่อต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้การวัดและการประเมินผลของครูมีความเที่ยง ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ดังกล่าวนี้ เพื่อที่จะได้นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้การวัดและการประเมินผลยังมีประโยชน์ในด้านการแนะแนว เช่น ช่วยให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้เรียน อันจะเป็นประโยชน์ในการให้คำปรึกษา ช่วยในการสำรวจความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ช่วยในการแนะแนวทั้งด้านการเรียนและอาชีพ ช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจในตัวเด็กอย่างแท้จริง และยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถเอาชนะอุปสรรคและใช้ปมเด่นได้อย่างถูกต้อง (ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการศึกษา, 2550 : ระบบออนไลน์) ดังนั้นครูสามัญโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจึงให้ความสำคัญและเอาใจใส่ในด้านการวัดและการประเมินผลทางการเรียนของนักเรียน ไม่น้อยไปกว่าประสิทธิภาพการสอนด้านอื่นๆ ดังกล่าวนี้จึงทำให้การวัดและการประเมินผลของครูอยู่ในระดับมาก

5.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู เจตคติต่อวิชาที่สอน ขวัญและกำลังใจของครู และสุขภาพจิตของครู กับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในระดับต่ำมาก ต่ำ และปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายเป็นรายด้าน ดังนี้

5.2.3.1 ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู (MOT) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (TEF) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิกุล ฤทธิอำไพ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและสภาพเศรษฐกิจของครู และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหมาย นาควิเชียร (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเนียง ประนงค์ศรี (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ได้แก่ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูนั้นมีความสำคัญกับประสิทธิภาพการทำงานอย่างมาก การที่บุคคลทำงานหรือทำอะไรบางอย่างสำเร็จไปได้นั้น เริ่มมาจากแรงจูงใจ (ชมพูนุท ศรีพงษ์, 2550 : 141) หากมีแรงจูงใจทางบวกก็จะแสดงพฤติกรรมการทำงานออกมาในเชิงบวก และหากขาดแรงจูงใจในการทำงานก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาในเชิงลบ สำหรับครูนั้นหากได้รับแรงจูงใจที่ดีจากผู้บริหารในการทำงาน ก็จะมีพฤติกรรมที่มูมานะ อุตุน ขยัน มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ กระตือรือร้น ฯลฯ อยู่เสมอ และเมื่อทำการสอนก็จะทำให้นักเรียนเกิดความประทับใจและชื่นชอบในตัวครูซึ่งส่งผลให้นักเรียนเอาใจใส่และตั้งใจเรียนมากขึ้นจนกระทั่งเกิดสัมฤทธิ์ผลที่ดีในการเรียนของนักเรียนและการสอนของครูก็เป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องสร้างแรงจูงใจในการทำงานของครูให้เกิดขึ้น โดยการนำเทคนิค วิธีการ รวมไปถึงทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจมาปรับใช้กับครูผู้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ครูสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

ที่ตั้งไว้ อย่างเต็มความสามารถ ดังงานวิจัยของชาร์ร็ฟฟ์ สือนิ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งนับเป็นการสร้างแรงจูงใจว่า ผู้บริหารควรสรรหาบุคลากรที่มีความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม และมีความเข้าใจสภาพสังคม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และจัดครูเข้าปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงวิชาเอก ความถนัดและความสามารถ และควรส่งเสริมครูที่มีความสามารถโดยการให้เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูด้วยกัน ส่งเสริมเผยแพร่งานวิชาการในที่ประชุมวิชาการ ควรและควรจัดสวัสดิการอย่างจูงใจ และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอีกว่า ผู้บริหารควรให้ครูเข้ารับการอบรมทั้งในและนอกประเทศ ศึกษาดูงานทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น และควรจัดสวัสดิการก่อนและหลังการเกษียณอายุหรือการพ้นจากตำแหน่ง ดังกล่าวนี้นี้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานจึงมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครู

5.2.3.2 ด้านเจตคติต่อวิชาที่สอน (ATT) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (TEF) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรศพร ทองโรจน์ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า นักเรียนทั้งหมดเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษม บุตรดี (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า เจตคติต่อวิชาที่สอนเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ เจตคติต่อวิชาที่สอนเป็นความรู้สึกนึกคิดของครูที่มีต่อวิชาที่ตนสอนอาจจะเป็นความรู้สึกในทางบวกหรือลบก็ได้ และเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เรื่องเดช สีหาอินทร์ (2547 : 7) ให้ความหมายของเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษว่า หมายถึง “การที่ครูภาษาอังกฤษรัก มีความรู้สึกที่ดี และให้ความสำคัญต่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษ รวมทั้งเห็นคุณค่าของวิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อชีวิตประจำวันและทางวิชาการ” ไม่ใช่แต่เฉพาะวิชาภาษาอังกฤษเท่านั้นที่ครูจะต้องมีเจตคติที่ดี แต่รวมไปถึงวิชาอื่นๆ ที่ตนเองสอนด้วย โดยจะต้องแสดงพฤติกรรมทางบวกออกมาเหมือนหรือมากกว่าที่งานวิจัยได้กล่าวไว้ ดังนั้นสิ่งแรกที่ครูจะต้องทำเมื่อได้รับมอบหมายให้สอนวิชาใดวิชาหนึ่งก็คือ การสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชานั้น ดังกล่าวนี้นี้ก็เพื่อเป็นกุญแจที่จะไขประตูแห่งความสำเร็จใน

การสอนและการเรียนของนักเรียน เพราะเมื่อครูมีเจตคติต่อวิชาที่ตนเองสอนแล้ว ครูก็จะแสดงแต่เฉพาะพฤติกรรมทางบวกออกมา เช่น เอาใจใส่และให้ความสำคัญต่อการสอนวิชานั้นๆ มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นในการสอนและการหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ และเมื่อนักเรียนเห็นครูมีพฤติกรรมเช่นนี้ ก็จะเกิดความประทับใจในตัวครูและเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนด้วย ซึ่งจะเป็นผลทำให้นักเรียนตั้งใจ มีความวิริยะอุตสาหะในการเรียนจนกระทั่งบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ เหมือนกับที่ครูบรรลุจุดประสงค์ในการสอน สำหรับผู้บริหารโรงเรียน สิ่งสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงก่อนที่จะมอบหมายวิชาใดวิชาหนึ่งให้ครูสอน ก็คือ ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงความชอบและความถนัดของครูเป็นอันดับแรก เพราะทั้งสองอย่างนี้จะเป็นการสร้างเจตคติที่ดีให้แก่ครูตั้งแต่แรกเริ่ม นับเป็นการง่ายสำหรับครูที่จะสอนให้มีประสิทธิภาพ ในทางกลับกันหากครูได้รับมอบหมายให้สอนในวิชาที่ตนเองไม่ชอบและถนัดแล้ว ก็เป็นการยากที่ครูจะสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังกล่าวนี้อาจจะเจตคติต่อวิชาที่สอนจึงมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครู

5.2.3.3 ด้านขวัญและกำลังใจของครู (SPI) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (TEF) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิกุล ธิศย์อำไพ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ขวัญและกำลังใจของครูเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลโดยตรงและโดยอ้อมต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณวิภา เสาเวียง (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ พบว่า ขวัญและกำลังใจเป็นปัจจัยหนึ่งที่สัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครูปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ขวัญและกำลังใจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากต่อบุคคลผู้เป็นครู เพราะขวัญและกำลังใจนั้นแสดงถึงสภาพทางจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน เช่น ความรู้สึกนึกคิดที่ได้รับอิทธิพล แรงกดดัน หรือสิ่งเร้าจากปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมในองค์กรที่อยู่รอบตัวเขา และจะมีปฏิกิริยาโต้กลับ คือพฤติกรรมในการทำงาน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลงานของบุคคลนั้น (ซีรพล สุขภาพ, 2550 : ระบบออนไลน์) ครูที่มีขวัญและกำลังใจดีนั้น จะมีความตั้งใจ กระตือรือร้น มีความพึงพอใจและมีความสุขกับการสอนและการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ทำให้การสอนของครูเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ ดังที่สจิจิ อนันต์นพคุณ (ม.ป.ป. :220) กล่าวว่า ขวัญมีส่วนสำคัญต่อการมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่การงานของแต่ละคนและคณะบุคคลเป็นอย่างมาก ถ้าองค์กรใดคนมีขวัญสูง การบริหารองค์กรนั้นย่อมมีประสิทธิภาพสูงกว่าองค์กรที่คนมีขวัญต่ำในเมื่อปัจจัย

และอุปกรณ์อื่นๆ มีขนาดเท่ากัน ดังนั้นจึงถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทราบว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนนั้นมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานมากน้อยแค่ไหน หากครูมีขวัญที่อยู่ในระดับสูงหรือมากแล้ว ผู้บริหารก็ต้องบำรุงรักษา และส่งเสริมให้ขวัญนั้นให้อยู่ในระดับสูงยิ่งๆ ขึ้นไป แต่ถ้าหากว่าครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงานน้อยมากหรือไม่มีเลย ผู้บริหารก็ต้องหาแนวทางแก้ไข โดยการสร้างขวัญและกำลังใจที่ยึดหลักสนองความต้องการพื้นฐานและผลประโยชน์ที่ครูควรได้รับเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้ขวัญและกำลังใจที่ดีนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนต่อไป ดังกล่าวนี้นี้ขวัญและกำลังใจจึงมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครู

5.2.3.4 ด้านสุขภาพจิตของครู (MEN) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำมากกับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (TEF) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิศุทธิ์ ฤทธิอำไพ (2548 :บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า สุขภาพจิตของครูเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลโดยตรงและโดยอ้อมต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สุขภาพจิตนั้นเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับจิตใจของครูโดยตรง แสดงออกมาในรูปแบบความคิดและอารมณ์ ซึ่งเกิดจากปัจจัย 3 ประการด้วยกัน (พนม เกตุมาน, 2552 : ระบบออนไลน์) คือ ปัจจัยทางด้านร่างกาย ปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อสุขภาพจิตของครูทั้งสิ้น ครูจะมีสุขภาพจิตที่ดีได้หากมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง คิดดี คิดเป็น ร่าเริง สนุกสนาน พอใจในตนเอง มีความเมตตาต่อผู้อื่น มีสัมพันธภาพที่ดีและยั่งยืนกับผู้อื่น วางตัวเหมาะสม มีอาชีพและการดำเนินชีวิตที่ดี ในทางกลับกัน ครูจะมีปัญหาสุขภาพจิตได้ หากมีร่างกายที่อ่อนแอ เครียดง่าย ปรับตัวยาก มองโลกในแง่ร้าย มีความคิดไม่สมเหตุผล คิดไม่เป็นระบบ และขาดความคิดสร้างสรรค์ สำหรับความเครียดนั้น พนม เกตุมาน (2552 : ระบบออนไลน์) ให้ความเห็นว่า ความเครียดที่อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม จะกระตุ้นให้บุคคลเกิดการปรับตัวแก้ไขปัญหา เกิดการพัฒนาและสร้างสรรค์ แต่ถ้าหากอยู่ในระดับที่มากเกินไป ก็จะส่งผลเสียต่อร่างกายและจิตใจ เกิดความไม่สบายใจ ทำให้เกิดอาการต่างๆ ปรับตัวไม่ได้ แก้ไขปัญหาได้ต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง หรือเกิดโรคทางร่างกายหลายโรคที่อาการเกิดขึ้นสัมพันธ์กับความเครียด ในความเป็นจริงแล้วอาชีพครูนั้นนับได้ว่าเป็นอาชีพหนึ่งที่จะต้องประสบปัญหาต่างๆ มากมายในแต่ละวันซึ่งล้วนเป็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัยทั้งสามประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหาร เพื่อนครู ปัญหาทางด้านการเรียนการสอน หรือแม้กระทั่งปัญหาส่วนตัว ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อสุขภาพจิตของครูทั้งสิ้น หากครูมีสุขภาพจิตที่ดี ก็จะมีสติสามารถที่จะ

จัดการกับปัญหาเหล่านี้ได้อย่างถูกต้องและลงตัว โดยเฉพาะในด้านการเรียนการสอน หากครูมีสภาพจิตที่ดีการเรียนการสอนก็จะดำเนินไปอย่างสนุกสนาน เพราะครูมีอารมณ์ที่ดี เข้าใจนักเรียน มองนักเรียนในแง่ดี และสามารถรับมือกับปัญหาที่เกิดจากนักเรียนได้ พร้อมกับมีความสามารถที่จะแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างถูกต้องและชาญฉลาด ส่งผลให้ครูประสบความสำเร็จในการสอนและนักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน แต่หากครูมีสภาพจิตที่ไม่ดี ก็จะทำให้เกิดความสับสนวุ่นวายขาดสติที่จะแก้ปัญหา อันจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอนของครูและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนได้ ดังกล่าวนี้สภาพจิตจึงสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครู

5.2.4 เพื่อศึกษาตัวพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ผลการวิจัยพบว่า มีปัจจัย 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (TEF) โดยปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านเจตคติต่อวิชาที่สอน (ATT) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน(MOT) และสภาพจิตของครู(MEN) ตามลำดับ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (TEF) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าคงที่ (a) เท่ากับ 1.066 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 52.2 ($R^2=.522$) ส่วนปัจจัยด้านขวัญและกำลังใจของครู(SPI) ไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (TEF) ได้

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ สามารถอธิบายได้ดังนี้

5.2.4.1 ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาที่สอน(ATT) สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (TEF) ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา จันทร์แสง (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาการวิเคราะห์ตัวประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ตามการประเมินตนเองและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ลักษณะหนึ่งที่ส่งเสริมให้ครูคณิตศาสตร์มีประสิทธิภาพการสอนตามการประเมินโดยตนเอง ได้แก่ ครูมีความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของรศพร ทองโรจน์ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า องค์ประกอบด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ระดับปานกลาง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เจตคติต่อวิชาที่สอนเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่เขาไม่ได้สำหรับบุคคลผู้เป็นครู เพราะเจตคตินั้นจะแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมในลักษณะชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย พอใจหรือไม่พอใจ หากครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่ตนเองสอนแล้วก็จะแสดงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความชื่นชอบและภูมิใจในวิชานั้นๆ จะอุทิศเวลาต่อการสอนอย่างเต็มที่ มีความกระตือรือร้นในการสอน ชอบค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ ในวิชาที่สอนเสมอ ฯลฯ พฤติกรรมที่ครูแสดงออกมามีส่วนกระตุ้นให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชานั้นๆ พร้อมกับมีความภูมิใจและประทับใจในตัวครูผู้สอนอีกด้วย และเมื่อนักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนแล้วก็จะทำให้พวกเขาตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่ เมื่อเจอปัญหาในการเรียนก็จะสามารถฝ่าฟันไปได้ง่ายดาย อันจะส่งผลให้ทั้งการเรียนและการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังกล่าวนี้อาจเป็นเจตคติต่อวิชาที่สอนของครูจึงสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูได้

5.2.4.2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู (MOT) สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (TEF) ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำเนียง ประนัคศรี (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ พบว่า ตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ได้แก่ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิกุล ดิษฐ์อำไพ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการสอน ของครูคณิตศาสตร์ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ครูรู้สึกพอใจและมีความสุขในอาชีพของตน เพราะแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่โรงเรียนแต่ละแห่งมีนั้น แสดงให้เห็นถึงความพร้อมของโรงเรียนในการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูมีความสุขใจก้าวหน้าในอนาคตได้ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงการเอาใจใส่และการให้ความสำคัญของผู้บริหารที่มีต่อครูผู้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา ซึ่งจะทำให้ครูมีความรักและความพึงพอใจในอาชีพของตนเองมากยิ่งขึ้น เมื่อมีความรัก ความพอใจในอาชีพของตนเองแล้ว ครูก็จะปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ อันจะส่งผลให้การสอนของครูดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่นักทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ (SiamHR Team, 2544 : ระบบออนไลน์) มีสมมติฐานในการจูงใจว่า ความสุขและความพึงพอใจของลูกจ้างจะนำมาซึ่งการทำงานที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ดังกล่าวนี้อาจเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูจึงสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูได้

5.2.4.3 ปัจจัยด้านสุขภาพจิตของครู (MEN) สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (TEF) ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิกุล ธิศย์อำไพ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า สุขภาพจิตของครูเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพล โดยทางตรงและโดยอ้อมต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา จันทร์แสง (2537 : 72-73) พบว่า สุขภาพจิตของครูมีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิภาพการสอนของครู

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สุขภาพจิตมีความสำคัญกับบุคคลทุกคน แม้กระทั่งบุคคลผู้เป็นครู สุขภาพจิตแสดงออกถึงสภาพของจิตใจ ผู้ที่มีสภาพจิตที่ดีจะสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข สามารถปรับตัว ปรับจิตใจให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ครูที่มีสุขภาพจิตดี จะมองโลกในแง่ดี เป็นคนร่าเริงแจ่มใส เป็นมิตรกับคนรอบด้าน เข้าใจและสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดี และที่สำคัญครูที่มีสุขภาพจิตที่ดีนั้นจะทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนเป็นไปอย่างสนุกสนานและเพลิดเพลิน เป็นผลทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีทั้งต่อตัวครูและวิชาที่เรียน สามารถเรียนได้อย่างมีความสุขจนกระทั่งบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ อันจะส่งผลให้การสอนของครูเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ดังกล่าวนี้อาจสรุปได้ว่า สุขภาพจิตของครูจึงสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูได้

5.2.4.4 ปัจจัยด้านขวัญและกำลังใจของครู (SPI) ไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (TEF) ได้

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ตัวแปรพยากรณ์ คือ ปัจจัยด้านขวัญและกำลังใจของครู (SPI) มีความสัมพันธ์กันเองสูงกับตัวแปรพยากรณ์ตัวอื่น (Multicollinearity) กล่าวคือ คือ ปัจจัยด้านขวัญและกำลังใจของครู (SPI) มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู (MOT) อยู่ในระดับปานกลาง (SPI-MOT, $r = .686$) ซึ่งนับว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านขวัญและกำลังใจของครู (SPI) กับตัวแปรพยากรณ์อื่นๆ ซึ่งได้แก่ เจตคติต่อวิชาที่สอน (ATT) และสุขภาพจิตของครู (MEN) โดยมีค่าความสัมพันธ์เพียงแค่ .308 (SPI-ATT, $r = .308$) และ .143 (SPI-MEN, $r = .143$) เท่านั้น

ดังนั้นเมื่อตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์กันเองสูงแล้ว ก็จะทำให้รายละเอียดที่คล้ายคลึงกันต่อตัวแปรตาม จึงเป็นการยากที่จะแยกอิทธิพลของตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวได้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546 : 398) แต่ในเชิงทฤษฎี ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู (MOT) เจตคติต่อวิชาที่สอน (ATT) ขวัญและกำลังใจของครูและสุขภาพจิต

ของครู (MEN) ล้วนเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลทั้งทางตรงและอ้อมต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกตัวแปรเหล่านี้มาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยที่ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของครู สามารถนำไปพิจารณา มีดังนี้

5.3.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ด้านเจตคติต่อวิชาที่สอนและด้านขวัญและกำลังใจของครู อยู่ในระดับมาก ผู้บริหารควรมีส่วนช่วยในการสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาที่สอนของครู โดยการมอบหมายวิชาที่ตรงกับความรู้ ความสามารถ หรือวิชาที่ตรงกับความถนัดให้สอน สำหรับขวัญและกำลังใจของครู ผู้บริหารจะต้องศึกษาถึงปัจจัยและวิธีการในการสร้างขวัญและกำลังใจของครูให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น ส่วนด้านสุขภาพจิตและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านปัญหาสุขภาพจิตของครู ผู้บริหารควรหาแนวทางในการสร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดีให้แก่ครู รวมไปถึงการรับฟังและให้คำปรึกษาแก่ครูเกี่ยวกับปัญหาด้านต่างๆ และสำหรับด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูนั้นเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่ให้มากที่สุด โดยจะต้องศึกษารูปแบบและวิธีการในการสร้างแรงจูงใจของครูให้มีมากขึ้น โดยคำนึงถึงความต้องการในอันดับต้นๆ ของครูเป็นหลักและจะต้องให้ความสำคัญใน 3 ประเด็นแรก คือ การจัดนิทรรศการผลงานของครู การจัดสวัสดิการที่จำเป็นอย่างเพียงพอกับครูทุกคน และการจัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่สำหรับครูและบุคลากรอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5.3.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ประกอบด้วย ด้านคุณลักษณะของครู ความรู้ความสามารถในการสอน ความสามารถในการใช้สื่อการสอน การเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และการวัดและการประเมินผล โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามทั้งผู้บริหารและครูจะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านเหล่านี้ให้อยู่ในระดับมากที่สุดให้ได้ โดยจะต้องเน้นในด้านความสามารถในการใช้สื่อการสอนให้มากที่สุด เพราะเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็นที่ว่าด้วยการให้นักเรียนเรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสอน และการที่ครูผลิตสื่อการสอนด้วยตนเองเป็น 3 ลำดับแรก

5.3.1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 4 ด้าน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น ผู้บริหารและครูควรให้ความสนใจปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ด้านเจตคติต่อวิชาที่สอน ด้านขวัญและกำลังใจของครู และด้านสุขภาพจิตของครู เพราะจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี และหากพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้บริหารและครูควรให้ความสนใจในการพัฒนาและปรับปรุงด้านเจตคติต่อวิชาที่สอนให้มากที่สุด เพราะเป็นด้านที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูมากที่สุด

5.3.1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ได้แก่ ด้านเจตคติต่อวิชาที่สอน ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และด้านสุขภาพจิตของครู ฉะนั้นผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่ปัจจัยเหล่านี้ให้มาก เพราะเป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเจตคติต่อวิชาที่สอน ผู้บริหารควรสนับสนุนใน 3 ประเด็นแรก คือ ให้ครูมีการสร้างสรรค์กิจกรรมทางวิชาที่สอน สนับสนุนครูในการหาเทคนิคการสอนให้นักเรียนสนุกและเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้ครูค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับวิชาที่สอนเสมอ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ผู้บริหารควรสนับสนุนใน 3 ประเด็นแรก คือ สนับสนุนให้มีการจัดนิทรรศการผลงานของครู ควรจัดสวัสดิการที่จำเป็นอย่างเพียงพอกับครูทุกคน และควรมีการจัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่สำหรับครูและบุคลากร อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ด้านสุขภาพจิตของครู ควรให้ความสำคัญใน 3 ประเด็นแรก คือ ปัญหาสุขภาพจิตในเรื่องความกลัวไม่สบายใจที่มีเด็กเรียนอ่อนในวิชาที่ครูสอน ปัญหาสุขภาพจิตด้านความกระวนกระวายใจเมื่อทำงานที่มอบหมายไม่เสร็จตามเวลา และความรู้สึกเบื่อหน่ายในการสอนเมื่อนักเรียนไม่ตั้งใจเรียน ผู้บริหารควรให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่ครูเกี่ยวกับการรับมือกับปัญหาสุขภาพจิตเหล่านี้ เพื่อให้ครูนั้นสามารถที่จะดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในด้านอื่นๆ นอกเหนือจากปัจจัย 4 ด้าน ที่ผู้วิจัยศึกษาแล้ว เพื่อจะได้

ทราบถึงปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เช่น ขนาดของโรงเรียนที่สอน สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ประสบการณ์ในการสอน เจตคติต่อวิชาชีพครู ภาระงานอื่นที่ครูได้รับมอบหมาย ฯลฯ

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐบาล จังหวัดปัตตานี หรือทำการศึกษาวิจัยในพื้นที่อื่นๆ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนและประสิทธิภาพการสอนของครู

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบข้อมูลในเชิงลึกและละเอียดมากยิ่งขึ้น

Prince of Songkla University
Pattani Campus